

Naši dopisi.

S Suhorja. (Prva domača učiteljska konferencija v Brkinah.) Kje pa je ta kraj? vprašaš radovedni bralec našega »Tovariša«; na našem Slovenskem zemljevidu ga ni. Ni ga ne tam — a na Slovenskem vendarle so »Brkine.« — No, čakaj, takoj izveš, kje bivamo brkini in brkinje;*) tam notri smo, kjer ima burja mlade in tlačimo, ne več kraškega kamenja, ampak rodovitni obrdni svet. A zdaj pa že vem, misliš si dragi bralec, to je tam notri kje v postojinskem okraju, kjer imamo svoja dva diametralna zaščitnika, slavnega našega pesnika in vrlega našega optimista in še katerega »ista,« ki med obema »istoma« srednji pot maha. Istina, zadel si jo. No, srednji pot — najboljši pot — in ta je velika cesta od kraškega Št. Petra kje doli do prečudno čudne naše reke Reke in pri Ambroziči po mostu čez to v slavne in svetovno znane »Brkine.« Dragi bralec! zdaj sva pa tam; priidi jedenkrat k nam na obiskat, zagotovim te, ti boš vesel nas — in mi tebe. Pa ne mislite, da smo tako grozno zapuščeni. Od pamtivekov se je slišalo res malo o nas, ker nas ni veliko, marveč »malo — pa smo ljudi,« a životarimo pa le in to zadnji čas sem še prav krepko. Da je ta moja trditev istina, dokažem.

Potrkal sem namreč pretekle dni tu po Brkinah sosednim tovarišem učiteljem na vrata; povsod so se mi gostoljubno odprla, tako v Košani pri g. nadučitelju Davorinu Judniču, na Ostrožnem Brdu pri g. Janku Šuligoju, na Barki pri g. J. Vipavcu, na Vatovljah pri g. Antonu Kosiču in na Tatrjih pri g. J. Slugi. Po vseh teh krajih sem raztresel svojim tovarišem vse svoje srčne težnje takole:

Uvaževaje, da se sosedni gospodje tovariši pri vsem tem, da smo vsi blizu jeden drugemu, vendarle z ozirom na hribovati kraj, tako redko kedaj vidimo, uvaževaje dalje blagi namen, katerega si vsi napredni slovenski učitelji stavimo, namreč po moči povzdigniti naše šolstvo na višjo stopnjo, nasvetujem, naj bi se mi itak po naravi osamljeni »brkinski učitelji« v šolo-prostem času nekako v skupno šolsko posvetovanje shajali in se posebno glede notranje šolske uredbe in nje razvoja spadajočega v delokrog učitelja skupno posvetovali.

Gotovo bode to in tako naše delovanje na ledini našega šolskega polja plodonosno ter ustrezalo razvitku in napredku naših šol.

Ti skupni shodi naj bi imeli nekako značaj mesečnih domačih konferencij vpeljanih na tri in štiri razrednicah, ter se vršili 3 — 5krat v letu vsakokrat na drugem kraju in pod drugim predsedništvom.

Povabili naj bi se k tem konferencijam vsakokrat tudi dotični udje onega krajnega šolskega sveta, v

katerem se zborovanje vrši, da tako tudi oni zvedo naše težnje glede šolskega razvoja in napredka.

Za predstoječe božične počitnice sploh za zimski čas nasvetujeva skupno z gospodom tovarišem Šuligojem za tak shod h konferenciji 31. dan grudnia v šoli na Ostrožnem Brdu od 1. do 3. s sledečim zborovalnim vspešnim:

1. Pozdrav došlih gospodom tovarišem po sklicatelji.
2. Volitev predsednika in zapisnikarja zborovanju.
3. Nasveti, kako za naše kraje najceneje udobiti utenzilij za šolarjevo roko in kako te v šolarjevi roki nadzorovati. (Govori g. Fr. Gross.)
4. Ustrahovanje v šoli s posebnim ozirom na tukajšnje šolsko mladež. (K tej točki povedal naj bi vsak gospodov udeležencev svoje mnenje na podlagikušenj.)
5. Posamezni nasveti.
6. Določitev časa, kraja in vspešnega za prihodnjo učiteljsko domačo konferencijo.

Temu najinemu povabilu odzvali so se vsi gg. tovariši radostnim srcem; in prihodnjč, ako želite,*) poročam Vam o podrobnih vršitvi te zanimive domače učiteljske konferencije, ktera združuje slovenske učitelje iz treh sosednih slovenskih dežel. Fr. Gross.

S Krasa. (Ivan Tosti †.) Dne 20. m. m. je umrl v Lokvi pri Divači g. Ivan Tosti, upokojeni učitelj in starosta učiteljstva na Krasu.

Porodil se je pokojnik v Lokvi dne 5. roznika 1803. l. Šolal se je najprvo v Idriji, potem je pohajal štiri leta ljubljansko normalko, v Kopru je pa dovršil pet gimnazijskih razredov. Na to je vstopil v tržaško učiteljsko, koje je l. 1827. dovršil ter nastopil učiteljsko službo v svoji rojstvi vasi l. 1828., kjer je služboval do leta 1873. To je bila njegova prva in jedina služba, koje je kaj vestno opravljal celih 45 let.

Dasi mu je bil oče rojen Lah, bil je blagi pokojnik vsikdar Slovenec z dušo in telesom.

Viharjev ni se bal;
Za dom, za rod je trdno stal.

Kadar le je bilo treba bojevati se za narodno pravico, stal je vedno trdno v boji, zaradi česar je posebno v prvih letih moral mnogo pretrpeti. Pa tudi kot učitelj je bil na najboljšem glasu. Vse ga je ljubilo in spoštovalo. To je pokazal najbolj njegov pogreb, ki je bil v istini lep in veličasten. Staro in mlado, vse, kar je le moglo, skazalo mu je zadnjo čast. Ganljivo je bilo videti sivolase starčke, ki so kot njegovi nekdanji učenci, kakor otroci jokali za svojim nekdanjim učiteljem. Blag bodi spomin vrlenu možu!

*) Ime pride od »brd,« bivalci brdov. —

*) Prosimo! Ured.

Boštanj ob Savi. Preveseli dan za našo šolsko mladež je bila sreda pred Božičem.

Čitavši po raznih novinah, kako delujejo društva in razne korporacije naše širje in ožje domovine v to, da prihité v pomoč ubogim rediteljem z obleko za njihove otroke, hoteč drug drugega prekositi in s tem blagim činom pripomoči učeči se mladini tudi o zimskem času do rednega šolskega obiskovanja, vzbudila se je tudi v nas taka misel. To pa se godi večinoma le v mestih in trgih, kjer stannje imovito in za šolo vneto ljudstvo, vedoč, da v omiki je bodočnost, sreča in blagostanje naroda.

Mi po kmetih, po oddaljenih selih iz raznih vzrokov do človekoljubnih činov ne moremo dospeti, kajti manjka nam materiala in premalo še cenimo ljudsko izomiko. Pa vender Vam radostnega srca danes morem javiti, da tudi v hribovski vasi nismo zaostali. Vas dosegli, ali še celo primeroma prekosili. Že lansko leto se je rodila naši graščakinji, visokorodni grofinji Teodori Kottulinsky blaga in plemenita misel, tukajšnji preubožni šolski mladini pomagati. Kar je storila lansko leto, nadaljevala je letos še v obilnejši meri, kajti nič manj, nego 211 šolskih otrok je oblekla popolnoma ali deloma. Za posameznika res grofovski dar! Tudi učiteljica, gđe. F. Šmitik; trudila se je in nabrala v to svrho nad 50 gld., za koje je nakupila raznih podrobnostij, jih

sama in s pomočjo šolskih deklic izdelala ter pripomogla do bogatejše božičnice. Da so otroci težko pričakovali Božiča, je umevno.

Prisel je zaželeni dan. Dne 23. grudna zbere se vsa šolska mladež v bogato naloženih šolskih sobah, kjer se ima razdeliti pripravljeno.

K razdelitvi pride v imeni visokorodne gospe grofinje grajski oskrbnik g. Bohutinsky v družbi krajnega šolskega sveta.

Po kratkem voditeljevem nagovoru do otročičev se prične razdelitev.

Vsakteri je dobil svojo culico in reselja je utripalo srce vsacega obdarovanca ter mu znak hvale žarilo oko.

Po razdelitvi opominja šolski voditelj otročiče k pridnemu obisku in učenju, jim polaga na srce gorečo hvaležnost do visoke dobrotnice, koje naj se spominjajo v vsakdanji molitvi, proseč Vsemogočnega, da jo ohrani še mnogo let in da jo navdaja še v bodočnosti blaga in plemenita misel, tudi prihodnje jih tako bogato obdarovati.

Pred odhodom se je zapela cesarska pesem in otroci so odšli radostnega srca s culicami k roditeljem, da jim pokažejo bogate darove, koji jim bodo razbremenili marsikatero skrb do svojih ljubih otrok.

J. Cepuder.

Društveni vestnik.

Iz našega društva. Dne 2. prosinca t. l. je bila prva odborova seja.

Novi odbor se je tako-le konstituiral: Žumer A., predsednik; Raktelj F., podpredsednik; Furlan J., tajnik; Kokalj F., blagajnik in knjižničar. Odborniki: Dimnik J., Krulec Iv., Razinger A., Tomšič Iv. in Trošt F.

V uredniški odsek so se izvolili gg. Dimnik J., Krulec I. in Žumer A. Odgovorni urednik bode g. Žumer Andrej. Uredniški odsek se bode sešel 14 dni pred vsako številko; pri posebno važnih stvareh pa ves odbor. Administrator bode g. Kokalj F.

Zaradi Komenskyjeve slavnosti se je sklenilo, kar je denašnji številki na čelu. Gledé predlogov g. Razingerja se napravi prošnja na vis. c. kr. deželni šolski svet, za kar naj se ravnatelj g. Andr. Praprotnik naprosi, da je potem odda.

Odhor akademičnega društva »Slovenije« na Dunaji se zahvaljuje in prosi še za nadaljno brezplačno pošiljanje »Tovariša«.

Tajnik.

Iz našega društva. Občni zbor »Slovenskega učiteljskega društva v Ljubljani«.

Dne 28. grudna 1891. l. je imelo »SL. učit. društvo v Ljubljani« svoj redni letni občni zbor v mestni

dvorani. Navzočnih je bilo 50 društvenikov, med njimi 9 gospodice učiteljic.

Predsednik g. Žumer ogovoril je navzoče blizo tako-le:

Slavna skupščina! Jako me veseli, da Vas je vkljub neugodnemu vremenu toliko došlo in zato Vas v imeni odbora prav pristrčno pozdravljam.

Naše društvo je delovalo v preteklem letu na tisti podlagi, kakor poprejšnje, namreč na podlagi zakonov, katere nam je dal naš dobri oče presvettli cesar. Društvo upa svojo nalogo: »duševno podpirati slovensko ljudsko šolstvo« tako doseči, da deluje brez vsake strah in popolnoma mirnim pôtom in zato tudi naše društvo oziroma njegovo glasilo še nikdar ni izživalo.

Po novopotrjenih pravilih bode letos vzelo društvo »Tovariša« v svojo popolno last. S tem naše društvo ne bode omejeno na jeden kraj. Treba bode, da se bode skupno delalo in da se razun tega tudi skuša zabraniti vsak razpor med učiteljstvom, kateri se sedaj tako rad kaže. Tako je naše društvo vedno delalo in menim, da bode to vsak le odobral, (dobro!) ker le tako nam je mogoče v prid šolstva največ storiti.

Veselo znamenje za društvo je tudi, da ima zaupanje v visoki vladi.